

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

Strom- Život i poznání

1	Identifikační údaje o škole	3
1.1	Název ŠVP.....	3
1.2	Údaje o škole.....	3
1.3	Zřizovatel.....	3
1.4	Platnost dokumentu	4
2	Obecná charakteristika školy	5
2.1	Velikost školy.....	5
2.2	Lokalita školy.....	5
2.3	Charakter a specifika budovy.....	5
3	Podmínky vzdělávání.....	7
3.1	Věcné podmínky	7
3.2	Životospráva.....	7
3.3	Psychosociální podmínky	8
3.4	Organizace chodu.....	8
3.5	Řízení mateřské školy.....	9
3.6	Personální a pedagogické zajištění	9
3.7	Spoluúčast rodičů.....	10
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	10
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	11
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	12
4	Organizace vzdělávání.....	14
5	Charakteristika vzdělávacího programu	17
5.1	Zaměření školy	17
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	17
5.3	Metody a formy vzdělávání	18
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	20
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	21
5.6	Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	21
6	Vzdělávací obsah.....	23
6.1	Integrované bloky	23
6.1.1	Na Světě nejsme sami	24
6.1.2	Vím, kdo jsem.....	34
6.1.3	Z pohádky do pohádky	38
6.1.4	Svět kolem nás	46
6.1.5	Po celý rok.....	48
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	55
6.3	Dílní projekty a programy.....	56
7	Systém evaluace.....	58

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Strom- Život i Poznání

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Základní škola a Mateřská škola Ladná, příspěvková organizace

SÍDLO ŠKOLY: Sportovní 13, Ladná, 69146

KONTAKTY:

e-mail: info@zsamsladna.cz,

web:www.zsamsladna.cz

Tel: 606 082 729

REDIZO: 671104152

IČO: 75092654

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Mgr. Jana Mrázová

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Mgr. Petra Sauer Laubová - zástupkyně ředitelky pro mateřskou školu, Marie Kobrová - učitelka, Iveta Žáková - učitelka

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Obec Ladná, IČO: 75082128

ADRESA ZŘIZOVATELE:

Masarykova 119/60, 691 46 Ladná

KONTAKTY:

Tel: 519 324 502

E-mail: podatelna@obecladna.cz

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: 1. 9. 2022

ČÍSLO JEDNACÍ: MŠ/6/2022

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 25. 8. 2022

.....
ředitel školy

Mgr. Jana Mrázová

.....
Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 40

Počet tříd: 2

Počet pracovníků: 8 pracovníků z toho 4 pedagogičtí pracovníci a 4 nepedagogičtí pracovníci. V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

Mateřská škola se nachází v centru obce. Tato výhodná poloha umožňuje rodičům výbornou dostupnost (zastávka MHD je v blízkosti budovy), nám poskytuje nabídku pestrých vycházek do okolí i do okolních lesů, luk a polí, jazérku a k řece. Poloha školy přímo vybízí k vycházkám do přírody. Proto se při výchovném působení zaměřujeme tímto směrem a snažíme se vést děti k lásce k domovu, přírodě a vytvářet zdravé životní návyky. Ke sportovním aktivitám můžeme využít sportovní hřiště, které se nachází v okolí mateřské školy. Součástí mateřské školy je i zahrada, kterou využívají všechny třídy.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Budova mateřské školy je dvoupodlažní bez možnosti bezbariérového vstupu. U hlavního vchodu je vstup do šaten a do jídelny. Z šaten se vstupuje na chodbu, kde se nachází dveře do třídy Kuřátek a třídy Berušek a schody na půdu, která je v současnosti nevyužívaná. Objekt je starý z roku 1930, kdy zde byl hostinec. Mateřská škola je v budově od roku 1952 a několikrát prošla rekonstrukcí, z nichž největší byla v roce 2008. Součástí školy je vlastní kuchyň a jídelna, která v roce 2008 prošla celkovou rekonstrukcí. Stravují se zde děti základní i mateřské školy. Kuchyň slouží i veřejnému stravování. Venkovní areál je vybaven krytým pískovištěm, domečkem u pískoviště, venkovní kuchyňkou. Uprostřed zahrady je ovál ze zámkové dlažby. Hračky na pískoviště a koloběžky, vozíky a další nářadí je uložené v garáži, která je součástí budovy MŠ. Na zahradě je také hrací věž s klouzačkou a lezeckým žebříkem, balanční lávka a dřevěné typy. Roste zde vzrostlá borovice poskytující v létě stín. Dřevěné stolky s lavicemi jsou rozmístěny kolem budovy. Celá zahrada je obehnaná ze strany do ulice vysokou zděnou zdí opatřenou posuvnými vraty. U garáže je vybudovaná sprcha a pítko

pro letní osvěžení. V rámci vlastní prezentace se MŠ účastní: kulturních vystoupení pro zřizovatele (např. adventní vystoupení, školní akademie, výstavy dětských prací...). Dále pravidelně přispíváme do místního zpravodaje, pořádáme dny otevřených dveří, spolupracujeme s obcí při organizaci akcí pro veřejnost a to i o víkendu. Specifikum školy je velmi úzká spolupráce se základní školou a obcí. Nabízíme tak dětem plynulý přechod z mateřské školy do základní, a to bez zbytečného stresu – dítě přichází do známého prostředí a mezi známé tváře.

Záměrem zřizovatele je postavit novou mateřskou školu s rozšířenou kapacitou a bezbariérovým přístupem a to do roku 2023.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

V budově jsou dvě třídy, dvě šatny, kabinet a místnost, která slouží jako sklad prádla a pomůcek. Sociální zařízení se sprchovým koutem máme společné pro obě třídy. Dále má mateřská škola jídelnu a vlastní kuchyň. Vedle budovy je školní zahrada s pískovištěm. Postupně modernizujeme třídy novým nábytkem (stolky, židličky, knihovny, sušák na výkresy, koberce...). Děti mají dostatek funkčních hraček, k většině mají snadný přístup, z velké části jsou v zorném poli dítěte. Jejich uspořádání je přehledné. Nabídka hraček je pestrá. Hygienické zařízení odpovídá počtu dětí, je zdravotně nezávadné, bezpečné a vždy čisté. Pro odpočinek jsou dětem k dispozici lehátka s pevnou oporou, odpovídající hygienickým a bezpečnostním normám. Děti se aktivně podílejí na výzdobě školy, jejich práce jsou přístupné a rodiče je mohou zhlédnout. Ve vstupní chodbě a šatnách jsou umístěny informační nástěnky pro rodiče.

3.2 Životospráva

Strava je zajišťována vlastní kuchyní, jídelniček je plnohodnotný a vyvážený, vhodný pro zdravý vývoj dětí. V průběhu celého dne je zajištěn dostatečný pitný režim, ve třídě mají děti k dispozici skleničky (každý svou) a nápoj (zpravidla vodu, v chladném období čaj). Ke svačině si děti mohou vybrat ze dvou druhů nápojů (zpravidla mléko – voda nebo šťáva). Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány tříhodinové intervaly. Děti do jídla nenutíme, ale snažíme se, aby vše alespoň ochutnaly a naučily se tak zdravému způsobu stravování. Mohou si také paní kuchaře říct, kolik jídla chtějí. Oběd a dopolední svačinka probíhají v jídelně, kde si děti samy prostírají (tácek, příbor, přinesou si oběd a pití od výdejního okýnka), po jídle si odnesou k okýnku použitý talíř, tácek, příbor, skleničku. Odpolední svačinky pak probíhají ve třídách postupně podle potřeby dětí. Ve třídách mají děti k dispozici ovoce nebo zeleninu a mohou si je samy kdykoli vzít. Děti jsou každodenně dostatečně dlouho venku, mají dostatek volného pohybu. Pobyť na zahradě střídáme s vycházkami, a to především do přírody. Zde pozorujeme, badáme a objevujeme, a proto děti potřebují pohodlné oblečení a bezpečnou, zdravotně vhodnou obuv, vše přiměřeně počasí. Respektujeme individuální potřebu spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Dětem s nižší potřebou spánku nabízíme klidové činnosti u stolečku (asi 0,5 hodiny po přečtení pohádky před odpočinkem). Děti mají denní rytmus a řád, který je však natolik flexibilní, aby se mohl přizpůsobit aktuálním situacím.

Naším záměrem je zavést postupné svačinky do tříd i dopoledne – nová MŠ

3.3 Psychosociální podmínky

V MŠ je pohodové prostředí, klidná a vstřícná atmosféra. Děti se tu cítí spokojeně a bezpečně. Nově příchozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí i situace. V rámci adaptačního období si děti mohou z domu přinést plyšovou hračku. Začátkem každého školního roku tvoříme ve třídách společně s dětmi pravidla vzájemného soužití. Respektujeme potřeby dětí a pomáháme je uspokojovat. Všechny děti mají stejná práva i povinnosti, jejich postavení je rovnocenné. Vedeme děti k samostatnosti, podporujeme je v samostatných pokusech. Využíváme pozitivního hodnocení a stimulace. Děti mají možnost vyjádřit svůj názor. Usilujeme o to, aby se děti naučily vzájemné spolupráci. Na nejmenší možnou míru eliminujeme stres a spěch. Rozvíjíme v dětech citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, pomoc a podporu – prevence šikany. Naše třídy jsou pro děti kamarádkým prostředím, ve kterém jsou rády.

3.4 Organizace chodu

Nově příchozím dětem nabízíme individuálně přizpůsobený adaptační režim. Denní řád je dostatečně pružný, reaguje na individuální možnosti dětí, na jejich zájem o činnost a jejich potřeby. Poměr spontánních a řízených činností jsou v denním programu vyvážené. Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru. Respektujeme samostatný výběr hraček. Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Rodiče mají možnost přivádět děti do mateřské školy dopoledne od 6:00 do 8:00 hod. nebo po vzájemné domluvě. Učitelky se plně věnují dětem a jejich vzdělávání.

Režim dne:

6:00-8:00	<i>Příchod dětí do mateřské školy</i>
6:00-8:30	<i>spontánní činnosti (námětové, konstruktivní, didaktické, pracovní, hudební, výtvarné atd.), individuální, skupinová i frontální práce s dětmi, pohybové aktivity</i>
8:30-9:00	<i>Osobní hygiena, dopolední svačina</i>
9:00-9:30	<i>Volné činnosti a aktivity dětí (námětové, konstruktivní, didaktické, pracovní, hudební, výtvarné atd.), individuální, skupinová i frontální práce s dětmi, řízené aktivity, práce s integrovanými dětmi</i>
9:30-11:30	<i>Osobní hygiena, příprava na pobyt venku, pobyt dětí venku, příp. náhradní činnost</i>
11:30-12:15	<i>Oběd a osobní hygiena dětí</i>

12:15-14:00	<i>Spánek a odpočinek dětí respektující rozdílné potřeby dětí, četba pohádky, individuální práce s dětmi s nižší potřebou spánku</i>
14:00-14:20	<i>Odpolední svačina, osobní hygiena</i>
14:20-16:00	<i>spontánní a skupinové hry dětí, činnosti řízené učitelkou, pohybové aktivity, individuální plánované činnosti</i>

3.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny. Je vytvořen funkční informační systém. Při vedení zaměstnanců ředitelka zapojuje spolupracovníky do řízení. Ředitelka vyhodnocuje práci všech zaměstnanců. Pedagogický sbor pracuje jako tým. Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční. Ředitelka vychází z analýzy a využívá zpětné vazby. Ředitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními pedagogy. Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími organizacemi v místě.

Záměrem pro naši další práci je klást důraz na týmovou práci a vzájemnou důvěru - průběžně

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Předškolní vzdělávání v mateřské škole zajišťují kvalifikovaní pedagogičtí pracovníci. Všichni zaměstnanci splňují kvalifikační požadavky na dané pracovní zařazení a dále se vzdělávají samostatně i v rámci DVPP. Paní učitelky se sebevzdělávají, ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně. Jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí. Zaměstnanci při své práci jednají podle obecně platných pravidel a principů společenského chování. Paní učitelky znají povinnosti předškolního pedagoga dané RVP PV a ve své práci se jimi řídí. Pedagogická práce je organizována tak, aby byla při všech činnostech zajištěna dětem optimální pedagogická péče. Dbáme na bezpečnostní normy a směrnice mateřské školy o ochraně zdraví a bezpečnosti dětí. Důležitá je pro nás týmová spolupráce. V mateřské škole je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelek v délce minimálně 2,5 hodiny. Jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Záměrem je i nadále podporovat osobnostně profesní růst učitelek prostřednictvím dalšího vzdělávání.

3.7 Spoluúčast rodičů

Spolupráce mezi učitelkami a rodiči funguje na základě oboustranné důvěry a otevřenosti, vstřícnosti, porozumění, respektu a ochoty spolupracovat, na základě partnerství. Hlavní prioritou školy je osobní kontakt s rodiči. Učitelky pravidelně informují rodiče o jejich dětech. Domlouvají se a radí o společném postupu při výchově i vzdělávání dítěte. Využíváme většinu standardních forem spolupráce s rodiči – od běžných rozhovorů s nimi v průběhu dne, přes nástěnky, konzultační hodiny. Prostřednictvím mobilní aplikace Lyfle - přímá komunikace s učitelkou, fotografie z akcí a třídních projektů, webové stránky. Účast rodičů na různých projektech - výlety, akce mimo MŠ. Kulturně-společenské či sportovní akce školy - vánoční vystoupení, školní akademie, rozloučení s předškoláky, besedy s rodiči, kteří nám chtějí představit své zaměstnání, a tím rozšiřujeme naši vzdělávací nabídku. Dle potřeby poskytujeme rodičům zkušenosti a informace, které vedou ke zlepšení vzájemných vztahů mezi dětmi. Rodičům a dětem je nabídnuta účast v edukativně vzdělávacím programu pro předškolní děti.

Záměrem pro naši další práci je nabídnout rodičům zapůjčení odborné literatury, vytvořit odbornou knihovnu pro rodiče- dle zájmu rodičů, nová MŠ.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Naše mateřská škola podporuje individuální integraci dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, a to v souladu s § 16 „školského zákona“. Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami je zapojeno do běžného života MŠ a je mu věnována zvýšená individuální péče. Integrace dítěte do kolektivu je přínosem i pro ostatní děti, které se učí toleranci, empatii, zodpovědnosti. Mateřská škola počítá s podpůrnými opatřeními pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Zajistíme tato podpůrná opatření:

Pro dítě s podpůrným opatřením 1. stupně vypracujeme plán pedagogické podpory ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání. Na základě doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte vypracujeme pro dítě s podpůrným opatřením 2. – 5. stupně individuální vzdělávací plán. Individuální práce s integrovaným dítětem v souladu s PLPP nebo s IVP a evaluace.

Je zajištěna přítomnost kvalifikovaného asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření. Práce asistenta pedagoga v mateřské škole umožňuje dítěti individuální integraci do běžného školského systému, do kolektivu vrstevníků, usnadňuje přechod z předškolního vzdělávání do vzdělávání na základní škole. Podporuje sebevědomí a sebeuvědomění dítěte, pomáhá mu navazovat a zpevňovat sociální vztahy. Asistent pedagoga úzce spolupracuje s učitelkou, s poradenským zařízením a rodinou integrovaného dítěte. Jsou využívány kompenzační pomůcky, speciální učební pomůcky a postupy, které umožní dosahovat u dítěte maxima. V rámci

pedagogické tvořivosti si sami vyrábíme pomůcky pro integrované dítě. Snížený počet dětí ve třídě, ve které se vzdělává integrované dítě se 4. nebo 5. stupněm podpůrných opatření a to v souladu se školským zákonem. Je zajištěna těsná spolupráce s odborníky a s rodiči dítěte. Klidné, bezpečné a pro dítě podnětné vzdělávací prostředí. Zajištění pravidelné logopedické péče.

Úprava metod vzdělávání (např. alternativní komunikace- bez pomůcek lze využít třeba cílené pohledy, mimiku, gesta, gestikulaci...s pomůckami lze využít například předměty, fotografie, piktogramy, komunikační tabulky, písmena a psaná slova, technické pomůcky s hlasovým výstupem, počítač se speciálním softwarem apod.).

Úprava organizace vzdělávání (např. vyhrazený prostor pro individuální vzdělávání s asistentem, pro odpočinek).

Pravidelné konzultace pedagogických pracovníků a vyhodnocování zvolených postupů.

Cílené vzdělávání pedagogů.

Záměrem pro naši další práci je mít bezbariérový přístup – nová MŠ, rozšířit své poznatky v oblasti vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávat se v rámci DVPP – průběžně.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Škola je připravena zajistit ve spolupráci se školským poradenským zařízením veškeré podmínky pro výuku mimořádně nadaných dětí.

Můžeme zajistit tyto podmínky:

Vytvoření IVP, který vychází ze ŠVP, ze závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte.

Individuální práce s těmito dětmi v souladu IVP.

Úzká spolupráce se základní školou.

Spolupráce se školským zařízením a rodinou.

Zajištění pomůcek dle potřeb dítěte (např. knihy, encyklopedie, mapy, obrazový materiál, písmenka, čísla, pomůcky k přírodovědnému bádání a pokusům, hlavolamy pro rozvoj nadaných dětí, hry pro rozvoj myšlení, LOGICO PICCOLO, různorodé konstruktivní hračky, logické hry, pexesa, jazykolamy, domino, výtvarné potřeby a pomůcky ...).

Vhodné metody vzdělávání:

metody slovní – zajistíme dítěti prostor pro vyjádření svých myšlenek a názorů

metody práce s textem- využití pro předčtenářskou gramotnost

metody názorné a demonstrační – dítěti zajistíme možnost ověřit si své teoretické poznatky v praxi pomocí experimentu

exkurze s přímým prožitím situace v terénu – návštěva knihovny, muzea, výstavy, koncertu atd
praktické metody- posilovat mimořádné schopnosti, ale tak, aby rozvoj nadaných dětí nebyl jednostranný

metody s myšlenkovými operacemi- dítěti vybírat složitější úkoly či úkoly, které mají více možných řešení, které nabízejí prostor pro vlastní kreativitu

situační a inscenační -prostřednictvím dětské fantazie si s dětmi hrát na „něco“. Využívat představ dětí. Jedná se vlastně o spontánní učení, kdy se děti samy aktivizují v situacích, které je zajímají a rozšiřují si tak své zkušenosti a poznatky. Metodou podporovat dětskou zvědavost a potřebu objevovat

projektové metody- umožňovat nadaným dětem zapojit fantazii, vlastní nápady a řešení

metody didaktické hry -pomocí této metody nenásilnou formou podněcovat dítě k výkonu

Vhodná pravidla práce s nadanými dětmi

Neautoritativní komunikace

Pozorné naslouchání

Nenutit nadané dítě do činnosti

Prostor pro prezentaci dítěte

Společné hodnocení činností

Realistická očekávání

Pedagogické přístupy k nadaným dětem - Velkou výhodou předškolního vzdělávání je to, že většinu her, úkolů, činností a rozvíjejících metod můžeme použít i u dětí nadaných a to v obtížnější variantě. Rozvíjející metody jsou v předškolním věku zaměřeny globálně, snaží se rozvíjet všechny stránky osobnosti. Díky těmto metodám se rozšiřují a obohacují u dětí znalosti a dovednosti, které mohou děti později využít v každém druhu nadání. Dochází k rozvíjení silných stránek osobnosti, ale také k posilování jeho slabých stránek.

Vhodné prostředí pro nadané děti v mateřské škole - Mezi vhodné prostředí můžeme počítat správné načasování práce, odbourání hluku, upoutání pozornosti, vhodnou polohu při práci, osvětlení, motivaci, pochvalu, povzbuzení, vhodné hračky a hry, materiální vybavení. Důležité je zajistit bezpečnost, dodržování základních hygienických opatření. Vhodné prostředí pro hru nebo činnost potřebují všechny děti, nejen děti nadané.

Záměrem pro naši další práci je reagovat na konkrétní situaci a potřeby dětí a nadále rozšiřovat své znalosti – průběžně.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

V současné době naše mateřská škola nemá podmínky pro vzdělávání dvouletých dětí. Pro zajištění kvalitních podmínek pro vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let je třeba ve škole přijmout následujících opatření:

Věcné podmínky:

Zvážit vhodnost některých hraček, didaktických pomůcek a vybavení.

Eliminovat přístupnost některého vybavení (drobné hračky a pomůcky, které jsou pro ně nebezpečné) – uzavíratelné skříňky, police mimo dosah těchto dětí

Pořadit vhodné hračky do třídy i na pobyt venku (velké, barevné, omyvatelné, jednoduché...)

Nábytek a předměty musí odpovídat pohybovým možnostem dětí

Dostatek prostoru pro volný pohyb

Vyčlenit prostor pro ukládání individuálních hygienických potřeb dětí

Psychosociální podmínky:

Vytvořit relaxační a odpočinkové kouty

Upravit režim dne

Dostatek času na odpočinek

Srozumitelná a jednoduchá pravidla a řád, určující mantinely jeho jednání.

Hygienické podmínky:

Stavební úpravy v umývárně (výška umyvadla, WC)

Umývárna musí být vybavena přebalovacím stolem (zabezpečit intimitu) a krytým nášlapným odpadkovým košem

Pro zajištění osobní hygieny dětí je také možné použít nočníky, zajistit jejich adekvátní uskladnění, mytí a dezinfekci

Zajistit chlazený prostor na použité pleny

Časté omývání hraček

Životospráva:

Zvážit úpravu denního režimu

Personální podmínky:

Přizpůsobit rozpis přímé pedagogické činnosti učitelů tak, aby bylo možné jejich co největší souběžné působení v rámci třídy mateřské školy v organizačně náročnějších částech dne

Personální podpora – chůva

Vzdělávání učitelů v oblasti výchovy a vzdělávání dvouletých dětí

Organizace vzdělávání:

Individuálně přizpůsobený adaptační režim

Dostatek času na veškeré aktivity včetně převlékání a stravování

Zohlednit v souladu s právními předpisy počet dětí ve třídě mateřské školy

Ve vzdělávání se zaměřit především na sebeobsahu, hygienické návyky a rozvoj řeči

Metody a formy vzdělávání:

Akceptování vývojových specifíků, volit individuální i skupinové činnosti

Převažování spontánní činnosti nad řízenými, důraz klást na volnou hru

Řízenou činnost zařazovat jen krátce

Klást důraz na metody nápodoby, situačního učení, prožitkového učení, učení hrou, pravidelné rituály Při plánování činností je třeba vycházet:

z jednoduchosti, z časové nenáročnosti, z dostatku času a prostoru pro hru a pohyb dítěte, ze známého prostředí, z podnětnosti a smysluplnosti.

Záměrem pro naši další práci je vytvořit samostatnou třídu pro děti od 2 do 3 let – nová MŠ

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

Děti jsou rozděleny do dvou heterogenních tříd. Třída Berušek je prostorově větší, nemá vlastní sociální zázemí. To je společné pro obě třídy. Třída Kuřátek je velikostně menší a prochází se jí na společné toalety. Vnitřní uspořádání tříd sestává z hlavní místnosti s různými kouty na vyrábění, stravování, hraní.

Třída Kuřátek:

Tato třída smíšená, máme v ní zapsáno 18 dětí, navštěvují ji děti ve věku od 3 do 6 let. Jsou zde společně zařazeni sourozenci, děti příbuzné i kamarádi. Věkově smíšená skupina výrazněji probouzí v dětech potřebu něčeho dosáhnout, vznikají pestré vztahy, děti se učí vzájemně komunikovat, předávat si zkušenosti i řešit společně konflikty.

Mladší děti se seznamují s prostředím, ostatními dětmi a dospělými, učí se komunikovat, snaží si hrát a dělit o hračky i pomůcky. Také se učí zvládat sebeobslužné činnosti podle vzoru starších kamarádů.

U starších dětí se přirozeně rozvíjí tolerance a ohleduplnost i správné chování a pomoc mladším a slabším kamarádům.

Zvýšenou pozornost věnujeme předškolním dětem. Připravujeme nabídku činností, které rozvíjí jejich schopnosti, vědomosti a dovednosti. Podporujeme jejich samostatnost při sebeobsluze, hrách, pracovních, pohybových i dalších činnostech. Předškoláci se učí soustředit na práci, i když jsou ve třídě také menší děti. To jim bude určitě přínosem, především pokud nastoupí do malotřídní základní školy v Ladné.

Usilujeme o to, aby se všechny děti mohly spokojeně a všestranně rozvíjet dle svých schopností a zájmů. S dětmi pracujeme více individuálně. Dáváme přednost smyslovému vnímání a preferujeme učení na základě prožitků a zkušeností. Vedeme děti k lásce k blízkým, starším lidem, domovu, naší obci a snažíme se u nich podporovat kladný vztah k přírodě, práci a dalším hodnotám.

Třídní vzdělávací program je tvořen tak, aby byl pestrý, zajímavý a aby našim dětem poskytoval co nejvíce podnětů k přirozenému rozvoji. Záleží nám na všestranné spokojenosti při pobytu v naší mateřské škole.

Třída Berušek:

V této heterogenní třídě je zapsáno 22 dětí ve věku od 3 do 6 let. Všechny děti jsou vedeny ke vzájemné spolupráci. Mladší děti se učí od starších a starší pomáhají mladším. Je to základ k utváření dobrých mezilidských vztahů. Rádi bychom je naučili vážit si jeden druhého, respektovat se, dodržovat pravidla soužití a navzájem si pomáhat.

Ve třídě jsou vybudovány hrací kouty – kout s auty a dopravním kobercem a molitanovými kostkami, kout s domečkem pro panenky, s kočárkem a oblečením, kuchyňský kout, čtenářský koutek s knihovnou, badatelský koutek s mikroskopem, lupami, různými pomůckami na měření a vážení. Senzomotorický koutek - děti zde mají k dispozici kinetický písek, plastelínu, pinzety a další pomůcky k rozvoji jemné motoriky. Děti také pečují o oblovku africkou, kterou zde mají v akváriu. Divadelní koutek a koutek s námětovými hrami - obchůdek, lékař.

Třídní vzdělávací program vychází ze ŠVP. Cíle třídního vzdělávacího programu směřují k dítěti, jeho rozvoji a učení. Při jejich výběru vycházíme z analýzy uplynulého období, z možností zájmů a individuálních potřeb dětí. Cíle k blokům plánujeme dle témat, diferenciaci provádíme s ohledem na věk.

Zvýšenou pozornost věnujeme předškolním dětem, aby byly dobře připravené na jejich další životní etapu a to vstup do základní školy. Zaměřujeme se na oblast nejen rozumovou, ale i sociální a emoční. Podporujeme u dětí samostatnost, a to ve všech směrech, nejen při sebeobsluze, ale i při hrách, pracovních a pohybových činnostech.

Ve výchovné práci dáváme přednost rozvíjení smyslového vnímání, učíme se na základě prožitku a zkušeností. Využíváme blízkosti lužního lesa, polí, luk, řeky i rybníka k častým vycházkám do přírody, k poznávání, zkoumání a objevování. Snažíme se vést děti k lásce k domovu a citu k přírodě.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Třídy jsou věkově heterogenní, děti jsou zařazovány do jednotlivých tříd na základě sourozeneckých vazeb a kamarádských vztahů zohledněným přáním rodičů v zajmu zachování gendrové vyváženosti

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Část dopoledního programu, příprava na pobyt venku a pobyt venku, převlékání dětí, hygiena, příprava k obědu a stolování, obědvání.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Mateřská škola přijímá děti zpravidla od 3 let věku. Pro tuto kategorii dětí je připraveno veškeré zařízení a vybavení školy.

Přednostně jsou přijímány děti ze spádového obvodu. V případě počtu žádostí převyšujících možnosti školy ředitelka postupuje dále dle Směrnice pro stanovení kritérií při překročení kapacity pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání – viz webové stránky školy v dokumentech MŠ. O přijetí k předškolnímu vzdělávání rozhoduje ředitelka ZŠ a MŠ Ladná, příspěvková organizace. Rozhodnutí o přijetí je oznámeno pod přiděleným registračním číslem, na veřejně přístupném místě, tj. na vchodu do budovy MŠ Ladná a na webu školy po dobu 15 dnů od data rozhodnutí. Rozhodnutí o nepřijetí k předškolnímu vzdělávání se předává zákonnému zástupci osobně nebo se doručuje písemně poštou do vlastních rukou.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

Rodič musí přihlásit své dítě v době zápisu do MŠ a současně písemně oznámit své rozhodnutí o individuálním vzdělávání.

Dle doporučení MŠ musí rodič své dítě vzdělávat v domácím prostředí a shromažďovat o vzdělávání podklady, které předloží při povinném přezkoušení.

Rodič je povinen se s dítětem zúčastnit přezkoušení v MŠ v daném termínu. – viz podrobněji ve školním řádu.

Individuální vzdělávání může být zrušeno kdykoliv rodičem nebo MŠ, pokud zákonný zástupce dítěte nezajistil účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu (ukončí ředitelka školy; odvolání proti rozhodnutí ředitelky školy o ukončení individuálního vzdělávání dítěte nemá odkladný účinek; dítě nelze opětovně individuálně vzdělávat), dítě zahájí pravidelnou denní docházku.

V době individuálního vzdělávání je dítě zapsáno v MŠ, ale nemá nárok na účast při akcích či aktivitách školy, ani na stravné.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

„Existují pouze dva druhy odkazů, které můžeme dětem předat. Jedním z nich jsou kořeny, tím druhým jsou křídla.“

Vývoj dítěte přirovnáváme ke stromu. Kořeny a kmen představují základní schopnosti.

Kmenem procházejí všechny schopnosti a dovednosti, ze kterých pak mohou vyrůst velké i malé větve. Ty představují všechno to, co vytváří zásobu zkušeností, kterou dítě až dosud získalo. Z těchto základů se vyvíjí osobnost.

Každý kmen má i svou korunu. Koruna představuje již komplexní schopnosti / např. řeč/.

Ještě později, když se stane z malého stromku vzrostlý strom, a větve se rozkošatí, koruna bude stále bohatší /schopnosti jako např. poznávání cizího jazyka/.

Jak strom vypadá – zda se rozrostl harmonicky a stojí zpříma nebo je nakloněn a roste nepravidelně, zda jeho koruna i kmen odolávají větru a počasí, závisí na tom, jakým způsobem se vytvářely jeho první kořeny a jak se vyvíjel jeho kmen.

Zda člověk může plně rozvíjet své schopnosti, závisí na tom, jaké předpoklady k rozvoji měl v prvních letech života.

Tyto předpoklady chápeme jako základ pro další život.

Křídla znázorňují schopnost vzlétnout, tj. být samostatný, rozvíjet tvořivost, fantazii, spolupráci, cílevědomost, vytrvalost apod.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Vést děti přirozeným a respektujícím způsobem k úctě k sobě i k svému okolí, k získání vztahu k místu a tradicím, kde žijí, k získání zdravého sebevědomí a samostatnosti.

Rozvíjet děti ve všech oblastech skrze klíčové kompetence RVP PV.

Rozvíjet osobnost dětí vzhledem k jeho specifikům, na základě svých možností.

Položit základy k další vzdělávací cestě k celoživotnímu vzdělávání.

Nedílnou součástí vzdělávacích cílů je radost a prožitek z poznání. Důležitým faktorem k dosažení dlouhodobých cílů je pedagogický team. Proto zde uvádíme výčet dlouhodobých cílů při rozvoji pedagogického týmu.

Dlouhodobé cíle při rozvoji pedagogického týmu:

- učitel umí nabízet adekvátní vzdělávací obsah v rámci celé skupiny, strukturalizuje dílčí cíle vzhledem k vývojovému stádiu dětí nacházejících se v heterogenní skupině;
- učitel neškatulkuje, nesrovnává, porovnává jedince pouze s ním samým a jeho vývojem v určitém časovém úseku;
- učitel vychází při vzdělávání z reálných situací a ze stavu „tady a teď“, staví na nich a nabaluje na ně informace nové;
- učitel nabízí různorodé náměty a podněty k činnosti;
- učitel plně respektuje potřeby dítěte v spontánní hře;
- učitel tvoří pravidla soužití z třídního kolektivu, nikoliv ze své představy o pravidlech;
- učitel reflektuje svoje chování a jednání a vede také děti k sebehodnocení;
- učitel vědomě buduje příjemné pozitivní klima třídy, potažmo školy;
- učitel nabízí smysluplné aktivity, dítě musí vidět souvislosti a smysl dané činnosti;
- učitel poznává zájmy dětí, jejich potřeby, ze kterých vychází při procesu vzdělávání

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

Níže krátce představujeme organizační formy a metody vzdělávání, které jsou využívány při vzdělávání v naší škole. Formy se přirozeně vzájemně prolínají a podporují. Každá z nich je používána v mnoha konkrétních variantách, nebo také situacích. Vzdělávání v naší mateřské škole probíhá formou vzdělávací nabídky, která umožňuje dětem výběr vlastní vzdělávací cesty. Využíváme vzdělávací formu individualizovanou, kde jde o činnosti, které jsou předem připravené pro konkrétní dítě a vycházejí z jeho schopností, dispozic, zájmů a potřeb. Také formu individuální, která je založena na samostatné činnosti při dosahování cílů s ohledem na vlastní tempo, svým způsobem. V naší mateřské škole vedeme děti ke komunikaci a spolupráci k tomu využíváme skupinovou formou vzdělávání a kooperativní učení. Je založeno na principu spolupráce při dosahování cílů. Výsledky jednotlivce jsou podpořeny činností celé skupiny. V případě, že učitelka pracuje se skupinou dětí (s celou třídou) používáme frontální formu vzdělávání, která je založena na osobním kontaktu se skupinou dětí (s celou třídou), dochází tak k různorodému, přímému i nepřímému vzájemnému působení učitele a dětí. Využíváme i formu komunitního kruhu. Ten má pevně daná pravidla. Právo mluvit – má v kruhu ten, kdo má v ruce určitý předmět,

který je po kruhu postupně předáván. Ostatní v tom okamžiku naslouchají, nekomentují sdělení ani jinak nepřerušují mluvícího. Právo zdržet se – pokud někdo, na koho právě přišla řada, nechce hovořit, bez vysvětlování předá předmět dál. Vzájemná úcta, respekt – komunitní kruh musí být bezpečným prostředím, ve kterém se děti učí důvěřovat. Diskrétnost – nevynášet ven, s čím se kdo v kruhu svěřil.

Používáme i organizační formu diskusního kruhu, protože schopnost smysluplné komunikace a argumentace je stále žádanější dovedností. Pro vytváření základů komunikativní kompetence je vhodná diskuse. Děti se v jejím průběhu učí nejen argumentovat, vyjadřovat své myšlenky a názory na předkládanou problematiku, ale také naslouchat cizím názorům a myšlenkám. V naší škole bývá využíván například k plánování, zavedení pravidla, diskusi o aktuálních situacích a problémech, při potřebě reagovat na vzniklou situaci, otevření nového tematického celku.

Vhodnou formou k zhodnocení, sebereflexi a reflexi činností prožitých během dne je Reflexní kruh. Děti předkládají výsledky své práce – buď ve formě hotového výrobku, nebo komentují to, co dělaly, a tím se učí sebehodnocení.

Výčet další organizační forem aplikovaných v naší mateřské škole:

- Projektové vyučování
- Badatelské modely vyučování
- Exkurze
- Pobyt venku, vycházka
- Dramatizace
- Divadelní představení
- Besídka
- Centra aktivit

Metody vzdělávání:

Uvědomujeme si, že k stanovenému didaktickému cíli můžeme dojít používáním různých vzdělávacích metod. Je nutné metody znát, střídat a adekvátně je používat a o to se rovněž snažíme. Slovní metody považujeme za zcela zásadní ve vzdělávacím procesu, protože mimo jejich využívání jako samostatných metod doplňují nebo doprovázejí všechny ostatní metody a jsou zásadní pro každodenní dění. Velmi důležité je, aby děti měly možnost být neustále v kontaktu s reálnými předměty, jak už s přírodními, tak i uměle vytvořenými. Praktické metody vnímáme jako důležité pro praktický život dítěte, pro vývoj jemné a hrubé motoriky a pro kreativní a spontánní činnosti dítěte. Badatelské, výzkumné, problémové metody jsou zásadní pro vzdělávací proces, protože je žádoucí a potřebné neustále podporovat aktivitu a přemýšlení samotných dětí. Jedině tak docílíme efektivního učení. Děti jsou tyto metody velmi oblíbené, zvláště pro jejich akční povahu a samostatnost při jejich realizaci. Vycházíme ze situací „tady a teď“, kde dochází k intenzivnímu

prožitku dětí, nová informace je snadno uchopitelná a využitelná pro své další učení (situační a inscenační učení). Nedílnou součástí je také didaktická hra a svou důležitou roli v rámci edukace hraje i hra spontánní.

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola. Pokud se u dítěte objeví obtíže, které se nezlepšují a negativně se promítají do vzdělávání dítěte, ve spolupráci se zákonnými zástupci sestavíme Plán pedagogické podpory (PLPP). V něm stanovíme cíle rozvoje dítěte, podpůrná opatření v mateřské škole i doma a předběžný termín vyhodnocení plnění plánu. Snažíme se, aby vyhodnocení proběhly do tří měsíců. Pokud dojde ke zlepšení obtíží dítěte a současná opatření jsou vyhovující, nedoporučíme odborné vyšetření. V opačném případě se s rodiči domluvíme na návštěvě PPP, SPC nebo SVP.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ (PPP, SPC) po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. V takových případech mateřská škola vypracovává ve spolupráci se zákonnými zástupci a školským poradenským zařízením Individuální vzdělávací plán (IVP).

Zodpovědné osoby:

třídní učitelky, asistentka pedagoga, zástupkyně ředitelky pro MŠ

Přehled předmětů speciálně pedagogické péče:

Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí se speciálně vzdělávacími potřebami je nejen volba vhodných vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními, ale i uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí. Centrem zájmu je u nás dítě se svými potřebami, možnostmi a odlišnostmi. Záleží nám na tom, aby předškolní vzdělávání dětí se SVP bylo smysluplné a přínosné. Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Mezi ně patří uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání. Za podstatné považujeme podporování samostatnosti, sebeobsluhy a zvládnání základních hygienických návyků v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení. Pokud to situace vyžaduje, můžeme zajistit přítomnost asistenta pedagoga, podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Při vzdělávání dětí od dvou do tří let zajistí mateřská škola vhodné podmínky bezpečnosti, hygienické, materiální a personální. Škola dětem od dvou let poskytne v souladu se Školským zákonem odbornou pedagogickou úroveň vzdělání. Plánování a realizace konkrétních vzdělávacích činností je přizpůsobeno možnostem a schopnostem dětí. Podle toho jsou voleny metody a formy práce. Největší prostor je věnován volné hře a pohybovým aktivitám. V oblasti věcných podmínek budou pro tyto děti zajištěny vhodné hračky, didaktické pomůcky a vybavení tak, aby odpovídalo počtu a věku dětí. V případě potřeby bude vymezen odpovídající prostor k uložení individuálních hygienických potřeb dětí. V oblasti životosprávy bude upraven denní režim, zejména v souvislosti s individuální potřebou aktivity, odpočinku nebo spánku dětí. Na zahradě mateřské školy používají děti od dvou do tří let pouze odpovídající zahradní vybavení.

5.6 Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Cílem poskytované jazykové přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je, aby při přechodu na základní školu měly takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky v základní škole a dosáhnout školního úspěchu.

Pedagogové mateřské školy poskytují dětem-cizincům a dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí potřebnou podporu při osvojování českého jazyka již od jejich nástupu do mateřské školy.

Při práci s celou třídou, ve které se vzdělávají i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, pedagogové uzpůsobují didaktické postupy a děti cíleně podporují v osvojování českého jazyka u

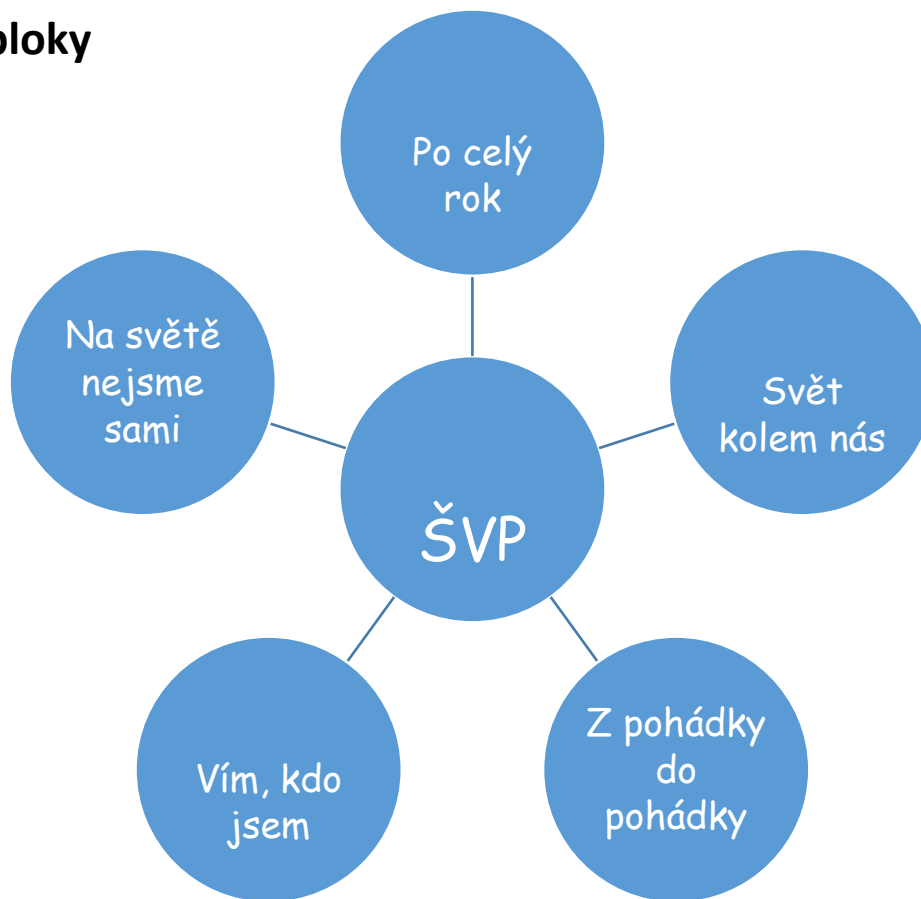
těchto dětí.

V souladu s platnou právní úpravou v situaci, kdy v mateřské škole, budou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, bude zřízena skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu bude rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory mohou být zařazeny do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 Na Světě nejsme sami

Název integrovaného bloku	Na Světě nejsme sami
Oblast	Dítě a svět, Dítě a společnost, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	Prostřednictvím tohoto bloku chceme dětem, které přicházejí do mateřské školy poprvé, ulehčit vstup do mateřské školy. Vytvoříme jim pohodové prostředí, budeme vzájemně spolupracovat a respektovat se. Formou prožitku a hry posílíme citové vazby k rodině, kamarádům i k přírodě. Cílem tohoto integrovaného bloku je rozvíjet u dětí citovou vazbu k rodině i lidem z blízkého okolí. Zaměříme se na vytváření hezkých vztahů mezi dětmi, přiměřeným a přitažlivým způsobem si společně vytvoříme pravidla vzájemných vztahů, chování a komunikace. Dále se budeme věnovat upevňování pocitu sounáležitosti s přírodou, se světem rostlin a zvířat, planetou Zemí. Chceme, aby děti získaly povědomí o životě na planetě Zemi, o přátelství a toleranci.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Vítáme Tě ve školce, Naše pravidla, Lidé kolem nás, Příroda kolem nás

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj společenského i estetického vkusu	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	všímat si změn a dění v nejbližším okolí orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
		rozišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
		porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte	
	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) rozhodovat o svých činnostech

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci rozvoj schopnosti sebeovládání	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti rozvoj a užívání všech smyslů rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka)	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku) vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.) zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
		zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
		ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
		vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
	uvědomění si vlastního těla	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem zachovávat správné držení těla
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	<p>poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí</p>	<p>uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p> <p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair</p> <p>utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)</p> <p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p> <p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p> <p>uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)</p>
<p>se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim</p>	<p>vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách</p>	<p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p> <p>adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>řídít se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody</p> <p>počítat, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat</p>
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	<p>seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému</p> <p>respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.</p> <p>spolupracovat s ostatními</p> <p>uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou</p> <p>chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p> <p>uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je</p> <p>přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství</p> <p>uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p> <p>vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)</p> <p>vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)</p>
<p>má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat</p>	<p>rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny</p> <p>poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí</p>	<p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair</p> <p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p> <p>uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p> <p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair</p> <p>utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)</p> <p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p> <p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	<p>uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p> <p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair</p> <p>utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)</p> <p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p> <p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p> <p>uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat</p>	<p>poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí</p>	<p>uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p> <p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair</p> <p>utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)</p> <p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p> <p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p> <p>uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)</p>
<p>ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit</p>	<p>pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit</p>	<p>pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
		porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

6.1.2 Vím, kdo jsem

Název integrovaného bloku	Vím, kdo jsem
Oblast	Dítě a svět, Dítě a společnost, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	Oslavy a lidové tradice během roku (např. hody, Mikuláš, Vánoce, Fašank, zápis do školy, Velikonoce, Vynášení Morény, čarodějnice, Den matek, Den dětí...) jsou dobrým námětem k utváření citové vazby k domovu, proto se na ně ve výchovně vzdělávací práci zaměříme. Budeme si povídat o lidském těle, o zdravém způsobu života a ochraně zdraví. Nabídneme dětem různé hry podporující toto poznání. Povedeme je tak k pochopení vlastní hodnoty, k odhadování rizika nebezpečí a přiměřené reakci na ně. Cílem tohoto bloku je rozvíjet pozitivní vztah ke své osobě, vytvářet a upevňovat zdravé životní návyky a postoje, osvojovat si poznatky o svém těle. Při praktických činnostech používat všechny smysly a rozvíjet je. Odhadnout nebezpečí a přiměřeně na ně reagovat. Vytvořit vztah k domovu a k hodnotám společností uznávaných, seznamovat se se světem kultury a umění, zajímat se o lidové tradice a zvyky. Rozvíjet u dětí kulturně estetické dovednosti výtvarné, hudební a tvůrčí činnosti slovesné a literární.
Obsahové, časové a organizační vymezení integrovaného bloku (specifické informace o integrovaném bloku důležité pro jeho realizaci)	V rámci aktuální situace v jednotlivých třídách, během celého roku.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	U nás doma, Místo kde žiji, Moje rodina

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem</p>	<p>posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)</p>	<p>těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním</p> <p>respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti</p> <p>prožívat radost ze zvládnutého a poznatého</p> <p>nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným</p> <p>zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)</p>
<p>ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog</p>	<p>rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu</p> <p>rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)</p>	<p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p> <p>sledovat a vyprávět příběh, pohádku</p> <p>domluvit se slovy i gesty, improvizovat</p> <p>pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit</p> <p>poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)</p> <p>naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)</p> <p>formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	<p>technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)</p> <p>vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)</p>
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	poznávání jiných kultur	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	<p>pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)</p> <p>porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole</p> <p>všímat si změn a dění v nejbližším okolí</p> <p>mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p>
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)

6.1.3 Z pohádky do pohádky

Název integrovaného bloku	Z pohádky do pohádky
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	V tomto bloku si budeme s dětmi číst pohádky, povídat si o pohádkových postavách, vyzveme ke spolupráci rodiče (pohádka od maminky) a „pohádkové babičky“ (dlouhodobá spolupráce s klubem seniorů). Pravidelnými návštěvami místní knihovny a častým nabízením knih budeme u dětí rozvíjet lásku ke knize. Rovněž se zaměříme i na oblíbené hračky dětí a na hudební nástroje. Cílem tohoto bloku je poznávat kouzlo pohádek. Prostřednictvím pohádkových příběhů budeme u dětí podněcovat představivost, rozvíjet fantazii, vyjadřování i řeč. Probudíme u nich cit pro spravedlnost a pravdu, soucit, schopnost vcítit se do pocitů a nálad druhých. Dalším záměrem je vytvářet kulturní a kultivované prostředí pro dramatizaci pohádek, společně hovořit a charakterizovat pohádkové postavy a příběhy, vyslechnout názor dítěte. Ovládat hlasitost řečového projevu, aktivně naslouchat, neskákat do řeči, respektovat druhého. Všimnout si lidové moudrosti a krásy jazyka, vytvořit kladný vztah k literatuře. Cílem je také seznámit dítě s tím, jak se kniha vyrábí a jak se s ní zachází.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Večerníček, Pohádkové bytosti , Pohádková knížka

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
		poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
		sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
		naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
		učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
		formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
		porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
		vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
		pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
		správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)</p>	<p>rozvoj společenského i estetického vkusu</p>	<p>zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)</p>
		<p>zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)</p>
	<p>vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat</p>	<p>vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)</p>
	<p>posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)</p>	<p>nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným</p>
	<p>rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)</p>	<p>vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)</p>
		<p>zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)</p>
		<p>prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)</p>
		<p>prožívat radost ze zvládnutého a poznaného</p>
<p>vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních,</p>		

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim</p> <p>porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)</p> <p>koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou</p> <p>rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí</p> <p>ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)</p> <p>vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu</p> <p>zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)</p>
<p>se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci</p>	<p>osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)</p> <p>osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o</p>	<p>poznat napsané své jméno</p> <p>poznat některá písmena a číslice, popř. slova</p> <p>sledovat očima zleva doprava</p> <p>rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci</p> <p>vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	<p>psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)</p>	<p>dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)</p> <p>vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim</p> <p>sledovat očima zleva doprava</p> <p>sledovat a vyprávět příběh, pohádku</p>
	<p>rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie</p>	<p>vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)</p>
<p>ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní</p>	<p>osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)</p>	<p>vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)</p> <p>vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim</p> <p>sledovat očima zleva doprava</p> <p>sledovat a vyprávět příběh, pohádku</p>
	<p>rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti,</p>	<p>naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit</p> <p>poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	<p>poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma</p> <p>sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech</p> <p>naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)</p> <p>učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)</p> <p>formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat</p> <p>porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)</p> <p>vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách</p> <p>pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči</p>
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	<p>rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit</p> <p>rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti,</p>	<p>naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit</p> <p>přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit</p> <p>domluvit se slovy i gesty, improvizovat</p> <p>naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit</p> <p>poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	<p>poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma</p> <p>sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech</p> <p>naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)</p> <p>učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)</p> <p>formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat</p> <p>porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)</p> <p>vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách</p> <p>pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči</p>
	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	<p>vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)</p> <p>porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých</p> <p>zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit</p> <p>poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma</p> <p>utvořit jednoduchý rým</p> <p>sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech</p> <p>naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)</p> <p>učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)</p> <p>domluvit se slovy i gesty, improvizovat</p> <p>vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)</p> <p>vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách</p> <p>správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči</p> <p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)</p>
<p>dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)</p>	<p>vytváření základů pro práci s informacemi</p>	<p>vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení</p> <p>projevovat zájem o knihy, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon</p> <p>rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci

6.1.4 Svět kolem nás

Název integrovaného bloku	Svět kolem nás
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Tento blok uvádí dítě do světa kolem něj, do situací a osob, které ho obklopují. Budeme zkoumat a objevovat rozmanitost všeho okolo nás – například barvy, tvary, věci a jejich množství, jak se co dělá, co se z čeho vyrábí, jak pracují dospělí...Uspokojíme dětskou zvědavost, společně zjistíme odpovědi na otázky – Co?, Jak?, Proč? – a to hravým, nenásilným způsobem, přizpůsobeným dětskému chápání světa. Cílem tohoto bloku je vytvořit u dítěte všeobecný přehled o světě, o tom, že všechno spolu souvisí. Podporovat u dětí jejich zvědavost. Vytvářet základní představy o dopravních prostředcích a bezpečném pohybu v silničním provozu. Učit děti odhadovat své možnosti a znát, kam se mají obrátit pro pomoc v nebezpečí.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Co se děje kolem mě, Kdo je kdo, Nebezpečí kolem nás

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	všímat si změn a dění v nejbližším okolí vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
		pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem

6.1.5 Po celý rok

Název integrovaného bloku	Po celý rok
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Protože jsme obklopeni přírodou, nabízí se nám možnost přímého pozorování změn, které přinášejí jednotlivá roční období. Na podzim si budeme všimát barev podzimní přírody. V zimě přiblížíme dětem vlastnosti sněhu a ledu, změny počasí. Uvědomíme si také změny v přírodě spojené s příchodem jara. Všimneme si kvetoucí přírody, rodících se mláďat, života hmyzu. Seznámíme se blíže s ekosystémem les, se zvířaty a rostlinami, které v lese žijí. Všimneme si, že lidská nedbalost narušuje přirozenou a pro lidi potřebnou krásu a čistotu životního prostředí. Budeme diskutovat o nutnosti třídění odpadu. V létě, pokud to bude možné, přeneseme činnosti do přírody. Seznámíme se s ekosystémem „louka“. Budeme pozorovat řeku, rybník, vodu. Povíme si také o planetě, na které žijeme nejen my, ale i jiné děti. Cílem tohoto bloku je učit děti vnímat přírodu, která nás obklopuje, rozvíjet v nich pocit sounáležitosti s ní a naučit se ji chránit. Budeme objevovat rozmanitost světa a znaky přírody v jednotlivých ročních obdobích. Získané poznatky a znalosti budeme upevňovat a dále rozšiřovat. Povedeme děti k ochraně živé i neživé přírody. Seznámíme se s barevnou symbolikou

Název integrovaného bloku	Po celý rok
	sběrných odpadních nádob. Dalším záměrem je podporovat estetické vnímání, cítění a prožívání motivované přírodou a děním v ní.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Padá, padá lísteček, Ledové království, Jarní probuzení, Léto budiž pochváleno

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
		chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
		poznat některá písmena a číslice, popř. slova
		rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj kooperativních dovedností	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. spolupracovat s ostatními uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.) zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	vytváření základů pro práci s informacemi vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) zorganizovat hru řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené chápat slovní vtip a humor uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	
	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.) porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit poznat některá písmena a číslice, popř. slova
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	získání relativní citové samostatnosti	rozhodovat o svých činnostech uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní,	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.),

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	<p>elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p> <p>chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)</p> <p>poznat některá písmena a číslice, popř. slova</p> <p>rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci</p>
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	<p>záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost</p> <p>zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)</p> <p>zorganizovat hru</p> <p>řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“</p> <p>vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení</p>
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit</p>	<p>rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané</p>	<p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p>
	<p>posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)</p>	<p>vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)</p>
<p>chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky</p>	<p>osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy</p>	<p>rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně</p>
<p>se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu</p>	<p>poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)</p>	<p>prožívat a dětským způsobem projevat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit</p>
	<p>rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání</p>	<p>přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	poznávání jiných kultur	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
		chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Třídní vzdělávací program je neveřejný pracovní materiál třídních učitelek. Obsahová část TVP, vycházející ze ŠVP, vzniká v průběhu roku a plně respektuje potřeby dětí v jednotlivých třídách.

Povinné součásti (jsou zpracovány ve všech třídách) TVP:

o Jmenný seznam dětí.

o Charakteristika třídy – věkové složení, poměr chlapců a dívek, mimořádně nadané děti, problémové děti, výrazné zájmy nebo projevy dětí (v obecné rovině).

o Denní řád – respektuje specifika každé třídy.

o Pravidla chování a jednání, která si stanoví každá třída podle svých potřeb.

o Obsah výchovně vzdělávací práce („písemné přípravy“, integrované tematické bloky) – vychází ze ŠVP. Témata jsou přiměřená věkovým schopnostem dětí, mají mezi sebou návaznost (dle možností).

o Pravidelné hodnocení integrovaných bloků (vzdělávací cíle + soulad s RVP PV).

Třídní vzdělávací program lze doplnit dalšími materiály dle potřeb třídních učitelek. Soubor povinných a nepovinných součástí TVP tvoří třídní dokument, který je cílený, plánovitý, systematický a funkční pro konkrétní třídu.

6.3 Dílčí projekty a programy

Následující dílčí projekty a programy jsou přílohou ŠVP:

- Dlouhodobý plán enviromentální výchovy
- Ekologický projekt " Příběh našeho stromu"
- Preventivní program proti rizikovému chování "Věříme si"
- Dlouhodobý projekt etické výchovy " To je tvůj svět, na který se můžeš spolehnout"
- Dlouhodobý projekt polytechnické výchovy "Už vím proč a jak"
- Dlouhodobý projekt "Pojďme si číst"

- Dlouhodobý projekt "Hravá a zábavná matematika"

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Věcné podmínky	Kvalita zařízení a vybavení Úprava prostředí třídy, šatny a chodeb školy, estetičnost	Pozorování, Kontrolní činnost Pedagogické rady a provozní porady	průběžně	Zástupkyně ředitelky pro mateřskou školu
Životospráva	Flexibilní režim dne s ohledem na individuální potřebu aktivity a spánku Dostatečně dlouhý pobyt dětí venku, s ohledem na aktuální stav počasí	Pozorování Pedagogické rady a provozní porady	průběžně	Zástupkyně ředitelky pro mateřskou školu
Psychosociální podmínky	Kvalita prostředí, atmosféra Adaptace dětí, respektování přirozených potřeb dětí Pedagogický styl, funkční komunikace, vytváření vzájemných pozitivních vztahů	Pozorování Hospitace Pedagogické rady a provozní porady	Dle plánu hospitací Průběžně	Zástupkyně pro mateřskou školu Učitelky
Organizace	Vyváženost spontánních a řízených činností Zajištění bezpečnosti, dodržování pravidel Pružný a flexibilní řád dne	Hospitace Pedagogické rady a provozní porady	Dle plánu hospitací Průběžně	Zástupkyně ředitelky pro mateřskou školu Učitelky
Řízení školy	Styl řídicí práce, podpora týmové práce, motivace Rozdělení kompetencí, vymezení a dodržování povinností a pravomocí	Diskuze, rozhovory Pedagogické rady a provozní porady	Průběžně	Zástupkyně ředitelky pro mateřskou školu
Personální a pedagogické zajištění	Kvalifikovanost pedagogického sboru Hodnocení pedagogů z hlediska úrovně jejich pedagogické práce, DVPP Dodržování etického kodexu zaměstnance	Rozhovory Hospitace Pedagogické rady a provozní porady	Průběžně Dle plánu hospitací	Zástupkyně ředitelky pro mateřskou školu Učitelky

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Školní vzdělávací program	Soulad ŠVP a RVP, Plnění ŠVP Naplnění integrovaných bloků	Hospitace Diskuze, rozhovory Analýza pedagogické dokumentace	Dle plánu hospitací Průběžně	Zástupkyně ředitelky pro mateřskou školu Učitelky
Třídní vzdělávací program	Soulad TVP a ŠVP, naplnění záměrů Vhodnost zvolených témat Naplnění očekávaných výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím Způsob zpracování TVP	Hospitace Analýza dokumentů třídy Pedagogické rady	Dle plánu hospitací Průběžně	Zástupkyně ředitelky pro mateřskou školu Učitelky
Záznamy o dětech	Pravidelné záznamy o dětech a jejich vývoji, Práce s portfoliem předškolních dětí	Analýza příslušných dokumentů	Průběžně	Zástupkyně ředitelky pro mateřskou školu Učitelky